

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1781/2021
19.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца Компанија „ДДОР Нови Сад“ адо Нови Сад, чији је пуномоћник Небојша Марушић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Борис Сарих, адвокат из ..., ради регреса, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1574/20 од 03.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 19.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1574/20 од 03.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 5266/19 од 13.03.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати укупан износ од 998.334,00 динара са законском затезном каматом, односно таксативно наведене новчане износе са законском затезном каматом, ближе одређене у том ставу изреке, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 256.017,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, преко досуђеног износа до траженог износа од 1.996.668,00 динара, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца, као и захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од пресуђења до извршности. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1574/20 од 03.09.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог, а делимично одбијена, па је првостепена пресуда потврђена у делу у ком је тужени обавезан да тужиоцу на име главног дуга исплати укупан износ од 599.000,40 динара са законском затезном каматом, све ближе одређено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у преосталом усвајајућем делу одлуке о главном захтеву тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа од 599.000,40 динара до раније досуђеног износа од 998.334,00 динара са законском затезном каматом, све ближе одређено у том ставу изреке, као и у делу одлуке о трошковима поступка, тако

што је обавеза туженог на накнаду трошкова поступка снижена са износа од 256.017,00 динара на износ од 153.610,20 динара, све са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 44.573,34 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 20.11.2010. године, око 02:10 часова, на путу Нови Сад – Бачка Паланка, код места ..., догодила се саобраћајна незгода у којој су учествовали путничко возило марке „...“, којим је управљао тужени АА и путничко возило марке „...“, којим је управљала ББ. У возилу којим је управљао тужени налазили су се путници ВВ, ГГ и ДД. Возило којим је управљао тужени кретало се из правца ... према Бачкој Паланци брзином од око 80 km/h, а возило којим је управљала ББ кретало се у супротном смеру брзином од око 60 km/h. У оба смера налази се по једна саобраћајна трака. Коловоз је био блатњав и клизав. Према налазу и мишљењу вештака саобраћајне струке Драгана Божића од 20.02.2020. године и Андрије Вучинића од 03.10.2019. године, до саобраћајне незгоде дошло је тако што је возило којим је управљала ББ једним делом прешло у супротну саобраћајну траку, након чега је дошло до контакта између њеног аутомобила и аутомобила којим је управљао тужени. Потом је аутомобил туженог слетео са пута, преврнуо се и запалио, те потпуно изгорео. Дозвољена брзина на тој деоници пута је 80 km/h, али имајући у виду услове пута, возачи су морали да се крећу брзином не већом од 42,77 km/h – 43 km/h. Опасну ситуацију за настанак саобраћајне незгоде створила је ББ тиме што је прешла у коловозну траку којом се кретао аутомобил туженог. Због тога, брзина од 80 km/h којом се он кретао, иако неприлагођена конкретним условима пута, није имала битног утицаја на настанак саобраћајне незгоде. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра др Сабо Тибора од 17.12.2015. године, тужени је у време настанка саобраћајне несреће управљао аутомобилом у алкохолисаном стању, које је с обзиром на алкохолемију представљало почетну фазу средњег степена алкохолисаног стања. У том степену алкохолизма возачка способност му је била угрожена, а само управљање моторним возилом представљало велики ризик, с обзиром да су поред сметњи у области психофизичког функционисања постојале моторне сметње и сметње чула вида. Возило којим је управљао тужени у време саобраћајне несреће било је осигурано код тужиоца на основу полисе са роком важења од 19.11.2010. године до 19.11.2011. године. Тужилац је оштећеном ДД, као трећем лицу у саобраћајној несрећи, у вансудском поступку исплатио нематеријалну штету, али како именовани није био задовољан висином исплаћених износа у вансудском поступку, то је поднео тужбу Основном суду у Новом Саду. Тужени је одбио са ступи у ту парницу у својству умешача. Поступајући по пресуди донетој у том поступку, тужилац је ДД исплатио укупан износ од 254.378,00 динара на име накнаде нематеријалне штете и трошкова

поступка. Такође, ВВ је поднео тужбу против „ДДОР Нови Сад“ адо Нови Сад и након доношења пресуде од стране Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачком Петровцу, закључен је споразум о начину и условима исплате по неправноснажној пресуди, по ком је тужилац оштећеном ВВ исплатио укупан износ од 441.917,00 динара. Тужилац је Републичком фонду за здравствено осигурање, Филијали Јужнобанатски округ, дана 16.10.2013. године, исплатио укупан износ од 614.013,00 динара, на име покрића трошкова лечења у више различитих здравствених установа ВВ, ДД и ГГ, због повреда задобијених у предметној саобраћајној незгоди. Тужилац је туженом упутио регресни захтев у укупном износу од 1.664.440,00 динара, колико је укупно исплатио на име накнаде штете трећим лицима, као учесницима у саобраћајној незгоди, али тужени на тај захтев није одговорио. Такође, дана 03.02.2014. године, тужилац је туженом упутио и опомену пред утужење, којом је поред износа од 1.664.440,00 динара, тражио исплату износа од 614.013,00 динара, на име накнаде трошкова исплаћених Републичком фонду за здравствено осигурање. Тужени тужиоцу није исплатио наведене износе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени изгубио права из осигурања у смислу члана 29. став 1. тачка 4. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, с обзиром да је приликом штетног догађаја управљао моторним возилом са нивоом алкохолисаности у крви већим од дозвољеног, због чега је тужилац стекао право регреса, у смислу члана 939. став 1. Закона о облигационим односима. Због наведеног, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му на име регреса исплати половину од укупно траженог износа, налазећи да је допринос туженог настанку предметне саобраћајне незгоде 50%, колики је и допринос другог учесника – ББ.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је жалбу туженог делимично одбио и првостепену пресуду потврдио у делу у коме је тужени обавезан да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од 599.000,40 динара са законском затезном каматом, док је у преосталом делу жалбу туженог усвојио и првостепену пресуду преиначио у преосталом усвајајућем делу, тако што је одбио тужбени захтев тужиоца преко износа од 599.000,40 динара до првостепено досуђеног износа од 998.334,00 динара са законском затезном каматом. Другостепени суд је имао у виду понашање и пропусти учесника у незгоди, пре свега чињеницу да је примарни пропуст због ког је дошло до настанка саобраћајне незгоде учинио други учесник у саобраћајној незгоди, а не тужени, те је закључио да је допринос ББ настанку штетног догађаја 70%, а туженог 30%, јер да она није прешла једним делом у саобраћајну траку којом се кретао тужени, до удеса не би ни дошло, без обзира на неприлагођену брзину кретања учесника у незгоди и присутну алкохолисаност туженог. Због тога је тужени обавезан да тужиоцу на име регреса исплати 30% од укупно исплаћеног износа трећим лицима.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом туженог указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Чланом 29. став 1. тачка 4. Закона о обавезном осигурању у саобраћају (“Службени гласник РС” број 51/09...7/13) прописано је да осигурано лице губи права из осигурања ако је возач управљао моторним возилом под утицајем алкохола изнад дозвољене границе, опојних дрога, односно забрањених лекова или других психоактивних супстанци. Ставом 3. истог члана, прописано је да друштво за

осигурање које накнади штету оштећеном лицу из става 2. овог члана, ступа у права оштећеног лица према лицу које је одговорно за штету, за износ исплаћене накнаде, камату од исплате накнаде и трошкове поступка.

Код утврђеног да је тужени приликом настанка саобраћајне несреће управљао моторним возилом под утицајем алкохола изнад дозвољене границе, то је правилан закључак другостепеног суда да је тужени, као осигурано лице, изгубио права из осигурања, због чега тужилац, као осигуравајуће друштво, има право регреса према туженом за износ исплаћене накнаде оштећеним лицима, у смислу члана 29. став 1. тачка 4. и став 3. Закона о обавезном осигурању у саобраћају. Неосновани су ревизијски наводи туженог да је тужиоцу за ступање у права оштећених лица према туженом, као лицу које је одговорно за штету, потребно да постоји узрочно-последична веза између недозвољене алкохолемије туженог и настанка саобраћајне незгоде. Ово због тога што је цитираном одредбом члана 29. Закона о обавезном осигурању у саобраћају на јасан и недвосмислен начин прописано у којим случајевима осигурано лице губи права из осигурања, те ни у једном о тих случајева није наведено да мора постојати кумулативно испуњење више услова или узрочно-последична веза са настанком саобраћајне незгоде.

Надаље, како је примарни узрок настанку саобраћајне незгоде било то што је возило којим је управљала ББ прешло у саобраћајну траку којом се тужени кретао, те да брзину возила није прилагодила условима на путу, правилан је закључак другостепеног суда да је њен допринос настанку штетног догађаја 70%, док је тужени својим понашањем са 30% допринео настанку штете. Наиме, код чињенице да је тужени према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра моторним возилом управљао у почетној фази средњег степена алкохолисаног стања, у ком стању долази до сужавања видног поља, закаснеле реакције и ослабљене пажње, што за последицу има небезбедну вожњу и угрожену возачку способност и да брзину кретања возила није прилагодио условима на путу, то је оваквим понашањем тужени смањио могућност избегавања настанка саобраћајне несреће. Чињеница да до саобраћајне незгоде не би дошло да други учесник у саобраћају није прешао у саобраћајну траку туженог, не искључује његову одговорност за настанак исте, у ситуацији када се незгода и при тим околностима могла избећи да возачка способност туженог није била смањена због дејства алкохола и да се возило кретало смањеном брзином због услова на путу. С тим у вези, неосновани су наводи ревизије туженог да не постоји узрочно-последична веза између његовог стања алкохолисаности и небезбедне вожње и настале саобраћајне незгоде, те његове одговорности за штету. Следом наведеног, правилно је другостепени суд поступио када је туженог обавезао да тужиоцу на име регреса исплати 30% од укупно исплаћеног износа штете трећим лицима.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио остале ревизијске наводе, али је закључио да исти нису од утицаја на другачију одлуку, јер је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић